

Panu:

En uskaltanut jatkaa laulua, vaikka sävelkin soi korvissa, kuului juuri kylpyhuoneesta, jossa kotitontuistamme pienin sitä hartaasti veteli: "... rakennettu, joulun on jo oovella... taat titä taa, taat titä taa vatan täyveltä puuloo..." No, mahtoi siinä sävel jo vaihtua,kin peittyäkseen sitten kokonaan läiskeeseen ja läpytykseen. Tyytyväinen joulunviettaja taputteli onnellisena vatsaansa, jotta vedenläiske kuulisi yli huoneiston.

Tämän ilmestyessä on joulupuu jo lakannut olemastakin. Takana päin ovat niin joulurieha kuin joulurauhakin, vanha vuosi siinä kuin Uusi Vuosikin, loppiaisen ja joulupuu. Takana on paljon muutakin, edessä päin samoin, mutta koska kaikki muut pakinoitsijat jo kirjoittavat tyhjästä pusseista ja arjen armostomuudesta, en kirjoitakaan niistä, vaan palaan joulupuuhun ja loppiaisen odotukseen.

Kuka osaa sanoa, minkä maan lippu on sellainen, jossa on sininen äksä makuulla valkoisen lakanan päällä.

Joku ylioppinut lukija vastaa, että se on vissiin ollut Suomen lippu, ennen Suomen lippua. Jos tämä nyt olisi tietokilpa ja kilvalla raati, niin raati saisi miettiä, annetaanko osapisteitä. x-lippu oli nimittäin Vennäänmaan sotailippu keisarillisena aikana, ja Suomen suuriruhtinas ja Venäjän keisari olivat yksi ja sama persoona.

Entäpä keltainen lippu, jonka sekä ylä- että alapääme on

Joulupuu on

punainen, keskellä vaakuna. Maantieteen läksynsä lukeut saattaa tässä saada napakymppin, sillä kyseessä on kuninkaallisen Espanjan sotailippu, josta Franco on poistanut vain kruunun. MMM66 sanoo, että Espanja on muodollisesti kuningaskunta...

Kuka tuntee lipun, jossa valkealla pohjalla on musta valkoinen risti, ristin keskellä ympyrässä musta kotka-vaakuna, vasemmassa ylänurkassa pieni musta-valko-punainen lippu, jonka keskellä valkeapäämeinen rautaristi. Tässä tuli nyt tilaisuus arvatakin, mutta ennen rautaristia olisivat tuskin päässeet pisteille muut kuin ukkojän saavuttaneet entiset koululaiset, heistäkin taas vain ahkerimmat. Kysymyksessä on keisarillinen Saksan sotailippu.

Myönnän kirikkaasti, että itse en tässä kilpailussa pärjäisi alkuunkaan, sillä kun minun nyt piti kysellä lippua, jossa on sini-valkoinen poikkiraidoitus ja vasemmassa ylänurkassa valkoinen risti sinisessä kentässä, huomaan, että Kreikan lippu — ainakin toinen Kreikan lipuista — on samanlainen tänäkin päivänä, siniväri vain paljon haaleampi nyt kuin ennen ensimmäistä maailmansotaa.

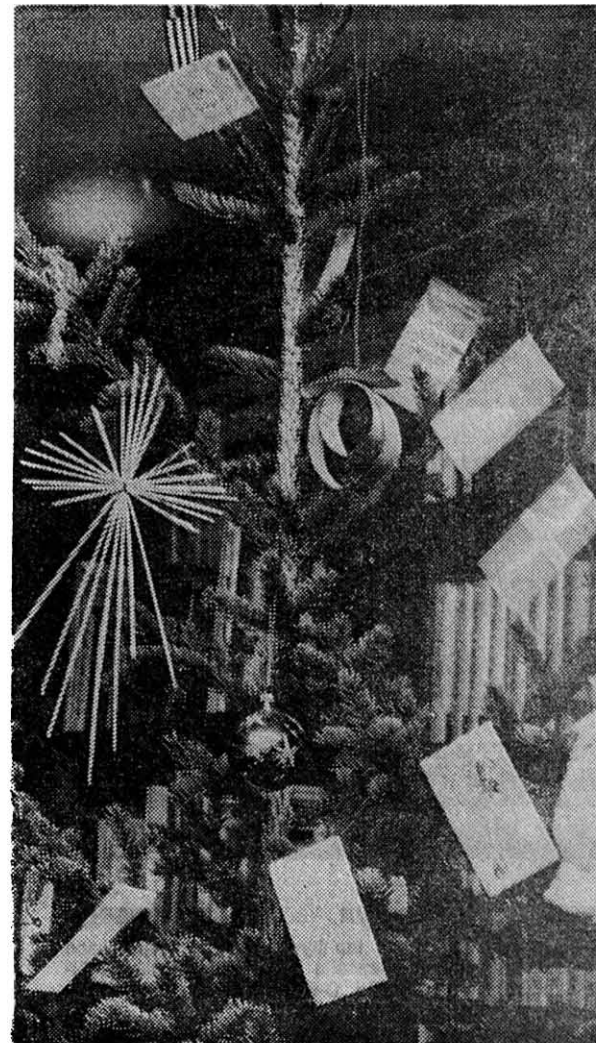
Jääköön nyt kuitenkin lukijallekin jotain mietittävää. Mikä on punainen lippu, jonka keskellä suurikokoinen valkoinen elefantti.

Erikoisesti tämä elefantti on minua aina kiinnostanut, lapsena erikoisesti. Pienen ikäni ja rapian päälle se on yhdessä noiden muiden lippujen, monessa tapauksessa siis jo edesmenneiden, kanssa koristanut joulupuutani. Hyvinkin "rapian päälle", sillä luulen tietäväni missä kotikuuseni vanhimmat koristeet ensimmäisen kerran on otettu käyttöön. Silloinen kuusi, luultavimmin "ite haettu" tai sitten vesalalaisen maitomiehen mukana tilattu, on pistetty puujalkaansa sillä paikalla missä nyt kohoaa Vapaa-kirkko. Siis Matilan maitopuotia vastapäätä, Nummikadun toisella puolella. Olisikohan silloinkin ollut Ruskon talo, josta suomalainen valtionlyseo puoletoista vuosikymmentä aikaisemmin oli muuttanut rantaan. Svendelinin entiseen kauppartaanon. Tunnen ne pyöreäsilmaiset lapsukaiset, jotka tuolla paikalla ensimmäisen kerran ihmettelivät näillä lipuilla ja lapuilla koristeltua kuusta, jonka oksilla aivan varmasti jo silloin riippui sama pumpuliturkkiin kiedottu enkelipojan sinisilmäinen kiiltokuva, joka nyt vuosikymmenien

kuluttua valkoturkki ajan pölyn harmaannuttamana riippuu kummiapaikalla lasten ja lastenlasten ihailtavana Ruiskuhuoneenrannasta ostetun 1966-vuoden joulukuusen oksassa.

Katselen kuuseni siniristilippujen pitkää nauhaa, joka alaoksilta alkaen kiemurtelee melkein ylimmille oksille. Siniristilippua ei ole ollutkaan silloin, kun alussa kuvattu Kansainvälinen lippunauha ensimmäisen kerran kierrettiin kuuseen siellä allianssitalon salissa. Silloin oli vielä edessä päin suurlakkokin, saati ensimmäinen maailmansota, joka siirsi museoon niin monta noista joululipuista. Ja nyt on siniristin Suomella takanaan kohta viisikymmentä vuotta! Silloin oli meidän kuusemme jo moneen kertaan koristettu näillä samiolla koristeilla tämän saman katon alla, ja minäkin ehtinyt tehdä tuttavuutta jo monen pukin kanssa. Luulen tietäväni, minkälaisen tunteiden vallassa tuo Suomen lippua puuttuva lippunauha kierrettiin tämän kirjoitushuoneen kuuseen 49 vuotta ja loppiaisen taaksepäin, millä mielellä mustapartainen huonekunnan päämiehen syytytti kynttilät ensimmäiseen itsenäisen Suomen joulun kotiukuuseen. Lähimpään tulevaisuuteen hän ei nähnyt, mutta arvaan että vuoden seitsemäntoista marraskuun ja maaliskuun kokemukset panivat miehen mietteläänä tuijottamaan levottomaan liekkiin...

Historiallinen kuuseni. Historiallisen vuoden alku. Sitä samaa Lukijalle!

□ Panun joulupuu.

Kuva: Atte Kalajoen kokoelmat